

2025/1486

23.7.2025

UITVOERINGSBESLUIT (EU) 2025/1486 VAN DE COMMISSIE

van 22 juli 2025

tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen voor Verordening (EU) 2024/1789 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de tijdelijke uitsluiting van aanbiedingen van waterstofleveringen afkomstig uit de Russische Federatie of Belarus van de inzameling via het mechanisme ter ondersteuning van de marktontwikkeling van waterstof

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) 2024/1789 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 inzake de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof, tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 en (EU) 2022/869 en Besluit (EU) 2017/684, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 715/2009 ⁽¹⁾, en met name artikel 54, lid 1,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Commissie heeft het waterstofmechanisme ("het mechanisme") ingesteld ter ondersteuning van de marktontwikkeling van waterstof als bedoeld in artikel 52 van Verordening (EU) 2024/1789, dat in het kader van de activiteiten van de Europese waterstofbank ⁽²⁾ moet worden uitgevoerd. Het mechanisme is in juli 2025 gelanceerd en heeft tot doel de transparantie van de vraag naar, het aanbod aan en de stromen en prijzen van waterstof te vergroten en een coördinerende rol te spelen door informatie over de vraag naar en het aanbod van hernieuwbare en koolstofarme waterstof en waterstofderivaten die door in de Unie en in de verdragsluitende partijen van de Energiegemeenschap gevestigde onttrekkers en zowel binnenlandse als internationale leveranciers is ingediend, te koppelen, te verwerken en toegankelijk te maken. Het waterstofmechanisme zal worden uitgevoerd en zal functioneren in overeenstemming met de mededingingsregels van de EU, met name de artikelen 101 en 102 VWEU.
- (2) Waterstoflevering betreft de verkoop, waaronder de wederverkoop, van waterstof, ook in de vorm van vloeibare organische waterstofdragers of vloeibare waterstof en waterstofderivaten, met inbegrip van ammoniak of methanol, aan afnemers ⁽³⁾.
- (3) Rusland en Belarus produceren aanzienlijke hoeveelheden waterstof en derivaten op basis van fossiele brandstoffen (zoals ammoniak). Er is ook potentieel voor een aanzienlijke verkoop en levering van hernieuwbare en koolstofarme waterstof en waterstofderivaten afkomstig uit Rusland en Belarus. Het is niet uitgesloten dat een deel van die volumes waterstof en waterstofderivaten zou worden uitgevoerd, ook naar de Unie.
- (4) De ervaring met energieleveringen uit Rusland en Belarus heeft aangetoond dat Rusland het feit dat de Unie afhankelijk was van Russische energie gebruikte als dwang- en manipulatiemiddel ⁽⁴⁾. Rusland heeft systematisch misbruik gemaakt van de afhankelijkheid, ten koste van de economie en de economische veiligheid van de Unie, en heeft energieleveringsrelaties met partners in de Unie gebruikt om markten te manipuleren en de voorzieningszekerheid van de Unie te verzwakken ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ PB L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>.

⁽²⁾ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de Europese waterstofbank, COM(2023) 156, 16.3.2023.

⁽³⁾ Artikel 2, punt 28), van Richtlijn (EU) 2024/1788 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2023/1791 en tot intrekking van Richtlijn 2009/73/EG (PB L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

⁽⁴⁾ Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake de uitfasering van de invoer van Russisch aardgas en de verbetering van de monitoring van potentiële energieafhankelijkheid, en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/1938, COM(2025) 828 final, 17.6.2025.

⁽⁵⁾ Zie voor meer informatie een geschiedenis van Russische bedreigingen voor de voorzieningszekerheid van de Unie in het werkdokument van de diensten van de Commissie "Assessing the impact of measures to phase out Russian gas imports and improve monitoring of potential energy dependencies and amending Regulation (EU) 2017/1938" van 17 juni 2025, SWD(2025) 830 final, blz. 1-15.

- (5) Het risico bestaat dat Rusland en Belarus zullen proberen vergelijkbare zakelijke betrekkingen en afhankelijkheden tot stand te brengen voor de uitvoer van hernieuwbare en koolstofarme waterstof en waterstofderivaten naar de Unie, waardoor zij markten zouden kunnen manipuleren.
- (6) Door toe te staan dat er via het mechanisme leveringen afkomstig uit Rusland of Belarus worden aangeboden, zouden Rusland en Belarus aanzienlijke voet aan de grond kunnen krijgen op de markt van de Unie, wat pogingen om de opkomende waterstofmarkt te manipuleren in de hand zou werken.
- (7) Aangezien waterstof vaak door grote industriële afnemers wordt gebruikt en de waterstofmarkt veel minder liquide is dan de markt voor aardgas, kan nieuwe leveringsafhankelijkheid van Rusland of Belarus die landen in staat stellen hun strategie ten aanzien van de Unie voort te zetten, waarbij zij de voorzieningszekerheid in gevaar brengen door markten te manipuleren, leveringen te onderbreken of de energievoorziening op andere wijze als wapen in te zetten.
- (8) Hoewel deze risico's zelfs aanwezig zijn in het geval van kleinere aandelen in de totale volumes, kan de inzameling van Russische en Belarussische aanbiedingen van waterstofleveringen via het mechanisme ter ondersteuning van de marktontwikkeling van waterstof de rol en zichtbaarheid van Rusland en Belarus op de waterstofmarkt van de Unie aanzienlijk vergroten. Dit zou haaks staan op de inspanningen van de Unie om haar afhankelijkheid van de invoer van Russische energie uit te faseren⁽⁶⁾ en nieuwe afhankelijkheden van energielevering uit die landen te voorkomen⁽⁷⁾.
- (9) In het licht van die geopolitieke situatie en rekening houdend met de risico's die voortvloeien uit energieleveringen uit Rusland en Belarus, is het nodig aanbiedingen van waterstofleveringen afkomstig uit Rusland of Belarus tijdelijk uit te sluiten van de inzameling via het mechanisme, teneinde de essentiële veiligheidsbelangen en de voorzieningszekerheid van de Unie te beschermen. Overeenkomstig artikel 54, lid 2, van Verordening (EU) 2024/1789 is het besluit geldig voor een periode van ten hoogste één jaar en kan het indien gerechtvaardigd worden verlengd.
- (10) De tijdelijke uitsluiting zal de goede werking van de interne markt voor waterstof niet onnodig verstoren en de voorzieningszekerheid van de Unie of van een lidstaat niet ondermijnen, met name omdat de waterstofmarkt van de Unie nog in opkomst is, met zeer beperkte leveringen uit Rusland en Belarus. Bovendien is het besluit tot tijdelijke uitsluiting in overeenstemming met het energiesolidariteitsbeginsel⁽⁸⁾, aangezien het in het belang van de Unie is wat het mechanisme betreft, zonder onnodige gevolgen voor de rechten van de lidstaten of hun marktdeelnemers om waterstof, inclusief hernieuwbare en koolstofarme waterstof en derivaten daarvan, te verhandelen met derde landen buiten het vrijwillige mechanisme om. Voorts wordt dit besluit genomen in overeenstemming met de rechten en verplichtingen van de Unie of de lidstaten ten aanzien van derde landen.
- (11) Overeenkomstig artikel 54, lid 2, van Verordening (EU) 2024/1789 heeft de Commissie het Europees Parlement en de Raad naar behoren op de hoogte gehouden van haar beoordeling en kan zij, indien gerechtvaardigd, voorstellen om het besluit te verlengen, ook om de maatregel af te stemmen op ander EU-beleid, zoals de REPowerEU-routekaart⁽⁹⁾, die tot doel heeft de EU nog minder afhankelijk van Russische energie te maken door middel van maatregelen ter ondersteuning van de uitfasering van de invoer van gas, kernenergie en olie om het risico op de inzet van de energievoorziening als wapen te verminderen,

⁽⁶⁾ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, REPowerEU-plan, COM(2022) 230 final, 18.5.2022.

⁽⁷⁾ Overweging 71 van Verordening (EU) 2024/1789.

⁽⁸⁾ Arrest van 15 juli 2021, Duitsland/Polen, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598, punt 71 ("het beginsel van energiesolidariteit voor de Unie en de lidstaten [houdt] een algemene verplichting [in] om bij de uitoefening van hun respectieve bevoegdheden in het kader van het energiebeleid van de Unie rekening te houden met de belangen van alle mogelijk betrokken actoren, door te vermijden dat maatregelen worden genomen die afbreuk kunnen doen aan hun belangen als het gaat om de voorzieningszekerheid, de economische en politieke levensvatbaarheid ervan en de diversifiëring van de voorzieningsbronnen, teneinde rekening te houden met hun onderlinge afhankelijkheid en hun feitelijke solidariteit").

⁽⁹⁾ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, Routekaart voor het beëindigen van de invoer van Russische energie, COM(2025) 440 final, 6.5.2025.

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Aanbiedingen van waterstofleveringen afkomstig uit de Russische Federatie of Belarus worden gedurende één jaar uitgesloten van de inzameling via het waterstofmechanisme ter ondersteuning van de marktontwikkeling van waterstof.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel, 22 juli 2025.

Voor de Commissie
De voorzitter
Ursula VON DER LEYEN